

УДК 811.161.2

DOI <https://doi.org/10.32782/2412-933X/2024-XXII-10>

ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАЦІЇ В СОЦІАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПОЛІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Федорова Анна

аспірантка IV року навчання кафедри української мови
факультету української філології та літературної творчості
імені Андрія Малишка
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
ORCID ID: 0009-0001-8487-1924

Статтю присвячено комплексному аналізу особливостей комунікації в соціально-інформаційному полі сучасного українського політичного дискурсу. Аналіз здійснено на матеріалі мовних засобів українських політичних експертів і політичних технологів. Аргументовано вживання лінгвістичних засобів переконання аудиторії, безпосереднього й опосередкованого впливу. Репрезентовано лексичні, морфологічні, синтаксичні засоби, завдяки яким сучасні політичні експерти та технологи створюють власні вербальні стратегії впливу на свідомість і підсвідомість, політичні вподобання і погляди суспільства.

Мовлення представників політикуму, зокрема українського, є багатогранним і залежним відразу від декількох чинників. Під час аналізу будь-якого типу дискурсу, наприклад політичного, потрібно враховувати саме прагматичний аспект використаних мовленнєвих засобів, адже він є провідним в ефективності комунікації. Тому в нашій науковій роботі проаналізовано вербальні засоби політичних експертів і технологів, урахувавши не тільки лінгвістичні, а й соціо- та психолінгвістичні ознаки.

Лінгвокультурний рівень як адресата, так і адресанта, широкий контекст, інтенції всіх учасників комунікації – усе це здатне детермінувати способи вербалізації сенсів висловлюваного та концептуальний зміст. Імідж політэкспертів і політтехнологів, їх соціальний статус, високий рівень професіоналізму, ораторської майстерності, політичний досвід, мовна та мовленнєва компетентність відіграють фундаментальну роль під час політичної комунікації.

Провідною проблематикою дослідження є лінгвістичний опис і з'ясування специфічних мовленнєвих засобів, притаманних політичним експертам і технологам, використаних із метою впливу на суспільну думку. Наукова робота спрямована на вивчення особливостей вербальних засобів у мовленні українських сучасних політичних експертів і технологів.

Мета статті – з'ясувати семантико-функційні та структурно-граматичні мовні та мовленнєві засоби, використовувані для реалізації відповідних стратегій і тактик у комунікативному політичному середовищі України. Увагу зосереджено також на посиленні емоційності, виразності, образності, завдяки яким реалізується ефективна комунікація, зокрема адекватна реакція аудиторії.

Результати наукового дослідження репрезентують низку характерних лінгвістичних особливостей політичного дискурсу, зокрема в мовленні українських сучасних політэкспертів і технологів.

Ключові слова: політичний дискурс, мова/мовлення політичних експертів і технологів, комунікативна стратегія, комунікативна тактика.

Fedorova Anna

4th year Postgraduate Student at the Department of the Ukrainian Language
Faculty of Ukrainian Philology and Literary Work named after Andrii Malyshko
Dragomanov Ukrainian State University

FEATURES OF COMMUNICATION IN THE SOCIAL-INFORMATION FIELD OF MODERN UKRAINIAN POLITICS

The article is devoted to a comprehensive analysis of the features of communication in the socio-informational field of modern Ukrainian political discourse. The analysis was carried out on the material of the language means of Ukrainian political experts and political technologists. The use of linguistic means of audience persuasion, direct and indirect influence is argued. The lexical, morphological, and syntactic means are represented, thanks to which modern political experts and technologists create their own verbal strategies for influencing the consciousness and subconscious, political preferences and views of society.

The speech of representatives of the political community, in particular the Ukrainian one, is multifaceted and dependent on several factors at once. During the analysis of any type of discourse, for example, political, it is necessary to take into account the pragmatic aspect of the used means of speech, because it is the leader in the effectiveness of communication. Therefore, in our scientific work, the verbal means of political experts and technologists were analyzed, taking into account not only linguistic, but also socio- and psycholinguistic features.

The linguistic and cultural level of both the addressee and the addressee, the broad context, the intentions of all participants in the communication – all this can determine the ways of verbalizing the meanings of what is being expressed and the conceptual content. The image of political experts and political technologists, their social status, high level of professionalism, oratorical skills, political experience, language and speech competence play a fundamental role during political communication.

The leading issue of the research is the linguistic description and clarification of specific speech means inherent in political experts and technologists, used to influence public opinion. The scientific work is aimed at studying the peculiarities of verbal means in the speech of modern Ukrainian political experts and technologists.

The purpose of the article is to find out the semantic-functional and structural-grammatical language and communication tools used to implement relevant strategies and tactics in the communicative political environment of Ukraine. Attention is also focused on strengthening emotionality, expressiveness, imagery, thanks to which effective communication is realized, in particular, an adequate reaction of the audience.

The results of the scientific research represent a number of characteristic linguistic features of political discourse, in particular in the speech of modern Ukrainian political experts and technologists.

Key words: *political discourse, language/speech of political experts and technologists, communicative strategy, communicative tactics.*

Вступ. Актуальність пропонованої теми наукового дослідження визначається особливостями функціонування у мовленні представників сучасного українського політикуму великого масиву мовленнєвих засобів, які потребують детального вивчення та дослідження в українському мовознавстві.

У наукових розвідках теми мовленнєвих особливостей політичного дискурсу вивчали вітчизняні мовознавці, зокрема: М. Вінтонів, Т. Вінтонів, Ю. Мала (2018) [1] досліджували засоби експресивізації в українському політичному дискурсі; Н. Кондратенко (2014; 2017) [3; 4; 5] у своїх наукових працях звернула увагу на лексичні особливості, процес неологізації у сучасному політичному дискурсі України, дослідила типологію мовленнєвих жанрів;

Н. Печко (2013) [13] зосередила науковий погляд у питаннях політичних неологізмів сучасного етапу. Різні аспекти вказаної тематики репрезентовано і в наукових здобутках зарубіжних лінгвістів, наприклад: М. Алавідзе (2017) [15] дослідила значення займенників у політичному дискурсі; Пол Ентоні Чилтон, Кристина Шеффнер, (2002) [17] вивчали особливості політичного дискурсу та інші.

Мета статті – з'ясування особливостей комунікації в соціально-інформаційному просторі сучасної української політики, зокрема, на прикладі мовних засобів українських політичних експертів і технологів. Для досягнення вищезазначеної мети розв'язано низку завдань: визначено специфіку політичного дискурсу, зокрема українського; з'ясовано лексичні, морфологічні й синтаксичні засоби політичної комунікації; окреслено комунікативні особливості, що характеризують мовлення сучасних українських політичних експертів і технологів тощо.

Методи та методики дослідження. Для дослідження особливостей комунікації в політичному дискурсі було використано такі методи та методики: метод критичного аналізу (для більш глибокого розуміння змісту та прихованих сенсів у тексті), порівняльний метод (зіставлення мовленнєвих особливостей представників політдискурсу), дискурс-аналіз (слугував для з'ясування соціокультурних чинників, що впливають на політичну комунікацію), соціо- та паралінгвістичний аналізи (для вивчення контексту, що впливає на вибір того чи того мовного засобу).

Результати та дискусії. Лінгвістичний шар сучасного політичного дискурсу України має цілісну, універсальну репрезентацію в наукових розвідках лінгвістів. Проте в сучасному українському мовознавстві існують певні лакуни щодо цієї тематики, які потребують дослідження та вивчення. Будь-який політичний дискурс не може існувати без вдало дібраного тактико-стратегічного комплексу, адже політичний дискурс – це мовленнєва комунікація, що здійснюється у вимірі, де адресант і реципієнти мають свої ролі, які розрізняються відповідно до їхньої участі в політикумі [1, с. 31].

Своєрідність і специфіка політичного дискурсу завжди залежала від низки чинників, серед яких потрібно виокремити такі: мовні традиції суспільства, культурні коди, історичні передумови. Мовний інстинкт сформувався внаслідок комунікації людей. Ведення політичної комунікації відбувається завдяки використанню конкретних мовних засобів, слів-ключів, які акцентують на собі увагу у комунікативному акті. Отже, унаслідок соціалізації, що передбачало створення коаліцій, спільної комунікації, об'єднання тощо, формується дискурсивний простір [17, с. 3].

Початок ХХ століття вирізняється формуванням в Україні нових джерел інформації. Функціонування українського радіо та телебачення, розмаїття газет і журналів. Найактивніший вплив, безумовно, дав інтернет-простір, що уможливлювало розширити властивості політичного дискурсу України.

До основних ознак новітнього політичного дискурсу, зокрема дискурсу в Україні, належить: жанрове розмаїття, неологічна лексика, інвективна, агресивна лексика, мовленнєвий вплив, маніпулювання й експресивність висловлювань.

Політичний дискурс вирізняється агоністичною поведінкою (наявність конкурентності у висловлюваннях); агресивністю до опонентів, інакодумців; ідеологічним характером, адже відображає не особистісні, а колективні переконання й цінності; театральністю, вбираючи в себе ознаки реклами та сценічної вистави. Політики часто адаптують свої промови, аби зацікавити «глядацьку аудиторію». Цей аспект передбачає створення політичних наративів, формування образів тощо [14, с. 197–198].

За Н. Печко [13, с. 65], політичні неологізми утворюються різними шляхами. Слово може просто змінити значення, аби дати найменування новому явищу або об'єкту; такі лексеми носитимуть назву семантичних неологізмів. Трансномінація – це групи неологізмів, що утворилися шляхом появи нової лексичної одиниці на позначення явища чи об'єкта. Також може з'явитися нове слово для найменування нового явища або об'єкта. Ці лексеми називають безпосередньо неологізмами. «Це традиційний погляд на утворення неологізмів. Найхарактернішими способами утворення неологізмів в мові сучасного англійського і українського політичного дискурсу є словоскладення, конверсія і зміна значень слів» [13, с. 65].

Лексичні інновації утворюються переважно афіксальним способом, найчастіше саме суфіксальним, а також за допомогою аббревіації, де переважають все ж складні слова, що стало наслідком поєднання різних основ [3, с. 89].

Також Н. Кондратенко [3, с. 89] класифікує лексику, що наявна в політичних програмах. Науковиця виокремлює такі групи лексики: 1) власне політична лексика; 2) політично-економічна лексика; 3) політично-юридична лексика; 4) військово-політична лексика; 5) термінологічна лексика широкої семантики.

Матеріалом пропонованої наукової статті вибрано фрагменти блогів декількох політичних експертів і технологів: **Тараса Загороднього, Володимира Кулика, Євгена Магди і Андрія Миселюка.**

Жанрова специфіка політичного дискурсу є однією з характерних своєрідностей. Під час вивчення жанрових особливостей у політичному дискурсі потрібно враховувати поточний і потенційний динамізм політичних родових форм, жанрові зміни, що можуть бути в потоці комунікації, які краще простежуються в дії, не тематичних, а методологічних площинах [16, с. 19].

Визнаючи статус (політичного) жанру як традиційно класифікаційного поняття, ми припускаємо, що, враховуючи поточний, а також очікуваний динамізм (політичних) родових форм, перспективні жанрові зміни та подальші міграції між будь-якими типологічними «класами», «категоріями» тощо найкраще досліджувати в методологічних, а не в тематичних площинах.

Наприклад, Н. Кондратенко [5, с. 19–21], виокремлює такі мовленнєві жанри українського політичного дискурсу: презентаційно-іміджеві, інформативні, ритуальні, агітаційні й агонально-аргументативні. До деяких із них схильні сучасні українські політексперти та технологи, трансформуючи їх під власну комунікативну мету та діяльність, наприклад: презентаційно-іміджевий, інформативний та агітаційний.

Презентаційно-іміджеві мовленнєві жанри – це тексти, що необхідні представникам політичного дискурсу й репрезентовані у вигляді програм, біографій, слоганів тощо. Такі тексти представляють політичного суб'єкта, а також створюють підтримку та формують його імідж.

Якщо вивчати цей засіб у мовленні політекспертів і технологів, то він репрезентуватиме певні подальші дії, відтворюватиме можливі події, налаштовуючи реципієнтів у той чи той бік. Якщо слогани, слова-ключі у мовленні політичних діячів відтворюють інформацію дещо опосередковано, то політексперти й технологи відтворюватимуть її безпосередньо. Це слова, словосполучення, на які падає логічний наголос, на яких хоче сфокусувати увагу сам промовець.

Своєрідною ознакою політичного дискурсу України є лексичний склад. Мовлення його представників насичене лексичним різноманіттям, як запозиченою, так і власне українською лексикою, наявністю термінів, власних назв на позначення державних посад, устав, організацій тощо: **Національний банк України, валютні обмеження, дивіденди,**

Меморандум з Міжнародним валютним фондом (МВФ); умови реструктуризації (9); Міжнародний кримінальний суд, дієвий механізм примусового виконання договору, Римський статут (2). Такі лексеми не додають семантичного значення висловлюванню, проте уточнюють інформацію, доповнюють фактаж, інформують щодо важливих подій і їх учасників. Але політична термінологія не переважає у висловлюваннях чи текстах адресанта, адже це ускладнює сприймання, зменшує кількість реципієнтів.

Іншою характерною ознакою політичного дискурсу України є наявність біографічних чи автобіографічних відомостей у його представників. Основне завдання такого прийому – це наближення адресата з адресантом із метою здобуття довіри.

За структурою мовленнєвих жанрів виокремлюють біографію-конспект і біографію-розповідь. Біографія-конспект вирізняється тим, що налічує переважно фактичну й цифрову інформацію про мовця, а біографія-розповідь є більш емоційно-експресивніша, містить певні коментарі та пояснення, намагається розкрити особистість політика [5, с. 20].

Не тільки політичні діячі, а й політичні експерти та технологи також вдаються до такої тенденції, проте не можна сказати, що це є висвітленням особистої інформації, оскільки здебільшого це репрезентується у вигляді демонстрації власного ставлення до подій: **Імовірно, буде ще «другий раунд» протистояння (7).** Зазначене вставне слово **імовірно** сприяє висвітленню інформації з власної позиції, інші компоненти (графічно оформлене словосполучення у лапках і гіперболізований іменник) є експресивами та вживаються, додаючи основній інформації ширшого значення.

Тлумачення, певне прогнозування подій із метафоричними конструкціями, що уточнюють семантичне значення: **І навіть якщо його спробують усунути, ця битва ще далеко не завершена (7).** Метафори здатні підкреслювати певні аспекти політичної дискурсивної практики та приховувати інші. Також метафори можуть допомогти громадськості зрозуміти політичні питання, виражати ставлення до політичної діяльності [17, с. 22].

Інформативні мовленнєві жанри містять оперативну інформацію, мають оптимізований характер. До цього жанру належать повідомлення, заява, інтерв'ю [5, с. 19–21].

Повідомлення висвітлює, фіксує реальні факти. Такий жанр здебільшого репрезентується в мас-медіа: **Планувалося забрати у ГУР контроль над військовими аташе, які відповідають за військові питання в дипломатичних місіях. Це суттєво знизило б міжнародний вплив воєнної розвідки (7).**

Заява є схожою до повідомлення, проте не тотожною. Вона фіксує теж дійсну інформацію, проте яскраво відтворює особистісне ставлення мовця. Це висвітлення офіційної позиції щодо певного питання, офіційна реакція на ту чи ту подію, аби щось спростувати чи пояснити. У заяві мовець завжди апелює не до однієї особи, а до громадськості, інформуючи її про щось: **Тому дуже цікаво спостерігати за різними вибриками у цьому напрямі. Днями я побував у Львові, і там мені розповіли про цікаві речі (10).** У цій заяві мовець дійсно, з одного боку, вдається до інформування, проте слово в переносному значенні свідчить про особистісне несхвалення, іронізацію ситуації.

Інтерв'ю характеризується діалогічним характером, де один із комунікантів – представник політичної галузі. З одного боку, мовець намагається передати максимально об'єктивну інформацію, а з іншого – не нехтує можливістю подати інформацію максимально вигідно для себе. Саме в таких текстах часто можна простежити прямий мовленнєвий вплив. Але варто зауважити, що така тенденція притаманна не тільки інтерв'ю, а й блогам, публічним виступам: **Наткнувся на захоптиву історію, яка доводить, що реформа Генеральної прокуратури, в яку вклали стільки зусиль, коштів та часу наші міжнародні партнери, нагадує давню приказку про гору і мишу. Але, як бачимо, народжена миша зберегла**

усім відомі рефлексії, які країні добре відомі ще зі спадщини Потебенька та Пшонки (6). Завдяки особовому дієслову **наткнувся**, подачі фактичної інформації мовець дійсно намагається передати об'єктивну картину ситуації, проте додаючи до неї власну оцінку, що має саркастичний характер завдяки зверненню до відомих фактів: значення приказки й апелювання до постатей, які мають не найкращу репутацію у державі – це додає прихованого змісту.

Агітаційні мовленнєві жанри здебільшого є характерними для українських політичних діячів і використовуються під час виборчих кампаній. Мета – завоювати довіру народу, переконати. Цей жанр вирізняється словами-ключами, аргументацією тощо. Безумовно, у такому жанрі політики використовують спонукальні конструкції, аргументують свої тези тощо. Проте в мовленні політекспертів і технологів усе ж можна виокремити агітування до дій, але таке агітування буде непрямим і менш емоційним: **Якщо ж ми будемо покладатися виключно на державні кошти, то перетворимося на заручників політичної ситуації в різних країнах. Відтак Україні потрібно діяти проактивно** (9); **Тому Національному банку варто попрацювати над створенням сприятливих умов для стабільної роботи промисловців, аграріїв та енергетиків, які є ключовими донорами наповнення українських бюджетів різних рівнів** (9). Основною функцією спонукальних конструкцій – це схилити, скерувати адресата до необхідних дій. У вищезазначених прикладах можна спостерігати розширену площину мовних засобів, що увиразнюють вплив на адресанта: це і складнопідрядне речення з підрядними умови, складений дієслівний присудок і метафори, що спрощують сприйняття для реципієнтів, створюють відповідний образ і уточнюють значення. Безумовно, політичні експерти й технологи не вдаються до прямої агітації, проте здатні впливати та схилити соціум у свій бік.

У політичному дискурсі вирізняється і граматичний рівень. Н. Кондратенко класифікує такі групи неологізації на цьому рівні [4, с. 229–230]:

Зменшення питомої ваги субстантивів і надання переваги дієсловам і дієслівним формам, адже саме це підсилює загальну предикацію слів: **І як доводить новітня українська історія успішного відбиття російської агресії й перемог над таким небезпечним ворогом як Росія, наше суспільство разом із ЗСУ здатні швидко консолідуватися, діяти сміливо та мудро й перемагати** (11). Ми номінуємо таке явище як вербоцентричність, коли присудок виконує провідну роль у синтаксичних конструкціях, увиразнює його, наголошує на процесі, а не на суб'єктах виконання.

Усе частіше у політичному дискурсі вживають дієслова 1-ї особи форми однини, а також послуговуються у мовленні відповідними займенниками *я, мій*. Такий підхід значно зосереджує увагу саме на тій чи тій особистості, підсилюючи суб'єктивізацію промови, ототожнює, наближає промовця з народом: **Щодо економічної сторони – то ми теж здатні мінімізувати наслідки енергетичного терору; Ми можемо зробити це виключно за власні кошти** (8). Вибір особових займенників є одним із дискурсивних маркерів у політичному дискурсі. Вибір дейктичних слів, наприклад особових займенників, є одним із видів зброї, що використовують представники політичного дискурсу, аби досягти своїх цілей. Етимологія цього слова демонструє, що займенниками мовці вказують і показують суспільству свої наміри, використовуючи дейктичну лексику, яку вони вважають за потрібне [15, с. 351].

Посилення риторичності слів, зокрема в публічних виступах, допомагає вживання окличних і питальних речень, що можуть бути нявними навіть в офіційних заявах і коментарях: **Що було на кону?; Чи є це атакою на Буданова? (7); То чому ж він так по-дитячому проколовся? (6).**

У політичному мовленні доволі часто вживають сурядні ряди, що мають ознаки семантичної надмірності: *Визнаю, нам буде складно, особливо зимою. Але не більше того (8); Це рішення було виправданим у перші місяці 2022 року, аби забезпечити макроекономічну стабільність. Проте ситуація змінюється, і сьогодні ці обмеження заважають залучати закордонні кошти для відновлення української економіки (9); Далі – буде. Але – не одномоментно (12).*

Актуалізація синтаксичного паралелізму: **Саме тому українському бізнесу доцільно надати можливість вчасно обслуговувати існуючі кредити і залучати нові. Саме тому необхідно максимально спростити залучення інвестицій в країну, роблячи процес інвестування простішим і зручнішим для всіх (9).**

Висновки. Особливості комунікації в соціально-інформаційному полі сучасної української політики, зокрема в мовленні українських політичних експертів і технологів, репрезентуються в низку ознак, а саме: жанрова специфіка, лексичні, морфологічні, синтаксичні особливості, неологізація понять, наявність вербальних засобів, що здійснюють прямий і непрямий впливи на реципієнтів. Перспективи подальших розвідок у цьому напрямі вбачаємо в подальшому вивченні особливостей мовлення представників українському політикумі, зокрема зосередженні уваги на персуазивності мовлення.

Література:

1. Вінтонів М., Вінтонів Т., Мала Ю. Синтаксичні засоби експресивізації в українському політичному дискурсі : монографія. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2018. 336 с.
2. Загородній Т. Україна може вийти з МКС, якщо суд діятиме не в наших інтересах. URL: <https://vezha.com.ua/politika/ukrayina-mozhe-vyjty-z-mks-yakshho-sud-diyatyme-ne-v-nashyh-interesah/> (дата звернення: 15.09.2024).
3. Кондратенко Н. Лексичні особливості текстів мовленнєвого жанру «політична програма». *Вісник Одеського національного університету. Філологія*. 2017. Вип. 2 (16). С. 85–90. URL: <http://journals.uran.ua/index.php/2307-8332/article/view/137200/134460> (дата звернення: 01.10.2024).
4. Кондратенко Н. Неологізація сучасного українського політичного дискурсу: загальні тенденції. *Слов'янський збірник*. 2014. 86 Вип. 18. С. 225–233. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/slzb_2014_18_28 (дата звернення: 03.10.2024).
5. Кондратенко Н. Типологія мовленнєвих жанрів українського політичного дискурсу. *Studia philologica*. 2017. Вип. 9. С. 18–22. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stfil_2017_9_5 (дата звернення: 07.10.2024).
6. Кулик В. Кому муляє слава «лисих птахів?» URL: https://censor.net/ua/blogs/3512622/komumulyaye_slava_lysyh_ptahiv (дата звернення: 12.10.2024).
7. Кулик В. Політична гра та ослаблення воєнної розвідки. URL: https://censor.net/ua/blogs/3514061/politichna_gra_ta_oslablennya_vonno_rozvdki (дата звернення: 11.10.2024).
8. Магда Є. Енергетика: ефект гіркої пігулки. URL: <https://blog.liga.net/user/yemahda/article/53493> (дата звернення: 17.09.2024).
9. Магда Є. Лібералізація як реанімація. URL: <https://blog.liga.net/user/yemahda/article/53705> (дата звернення: 10.09.2024).
10. Магда Є. Цифровий Альфа-джаз. URL: <https://blog.liga.net/user/yemahda/article/54042> (дата звернення: 11.10.2024).
11. Миселюк А. Чотири екзистенційні виклики для України зійшлися в одній точці. URL: <https://vezha.com.ua/viyna/chotyry-ekzystencijni-vyklyky-dlya-ukrayiny-zijshlysa-v-odnij-tochczi/> (дата звернення: 11.10.2024).
12. Миселюк А. Як провал росіян в Україні призвів до третьої карабаської війни. URL: <https://vezha.com.ua/mizhnarodna-polityka/yak-proval-rosiyan-v-ukrayini-pryzviv-do-tretroyi-karabaskoyi-vijny/> (дата звернення: 12.10.2024).
13. Печко Н. До питання про політичні неологізми сучасного етапу. *Нова філологія*. 2013. № 57. С. 64–67. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2013_57_19 (дата звернення: 01.10.2024).

14. Kuralay Kenzhekankyzy Kenzhekanova. Linguistic Features of Political Discourse. *Mediterranean Journal of Social Sciences MCSEER Publishing, Rome-Italy*. Vol. 6, No 6, S2 November 2015. P. 192–199.
15. Maia Alavidze. The use of pronouns in political discourse. *International Journal of Arts & Sciences*. 2017. P. 349–357.
16. Piotr Cap and Urszula Okulska. Analyzing Genres in Political Communication. University of Łódź, Poland / University of Warsaw, Poland. 2013, In Cap, P. & U. Okulska (eds) *Analyzing Genres in Political Communication: Theory and Practice*: 1–26.
17. Politics as Text and Talk: Analytic Approaches to Political Discourse. Paul Anthony Chilton, Christina Schäffner, John Benjamins Publishing, 2002. 245 p.
18. Raphael Francis Otieno*, Francis Rew Owino and Judith Miguda Attyang'. Metaphors in political discourse: A review of selected studies. *Academic Journals. International Journal of English and Literature*. Vol. 7 (2), pp. 21–26, February 2016.

References:

1. Vintoniv, M., Vintoniv, T., Mala, Yu. (2018). Syntaksychni zasoby ekspresyvizatsii v ukrainskomu politychnomu dyskursi: monohrafiia [Syntactic means of expressiveness in Ukrainian political discourse: monograph]. Vinnytsia: TVORY LLC. 336 p. [in Ukrainian].
2. Zagorodniy, T. (2024). Ukraina mozhe vyity z MKS, yakshcho sud diiatyme ne v nashykh interesakh [Ukraine can withdraw from the ISS if the court does not act in our interests]. Retrieved from: <https://vezha.com.ua/politika/ukrayina-mozhe-vyjty-z-mks-yakshho-sud-diyatyme-ne-v-nashyh-interesah/> (date of access: 15.09.2024) [in Ukrainian].
3. Kondratenko, N. (2017). Leksychni osoblyvosti tekstiv movlennievoho zhanru “politychna prohrama” [Lexical features of the texts of the speech genre “political program”]. *Bulletin of Odessa National University. Philology*. Issue 2 (16). P. 85–90. Retrieved from: <http://journals.uran.ua/index.php/2307-8332/article/view/137200/134460> (date of access: 10.01.2024) [in Ukrainian].
4. Kondratenko, N. (2014). Neolohizatsiia suchasnoho ukrainskoho politychnoho dyskursu: zahalni tendentsii [Neologization of modern Ukrainian political discourse: general trends]. *Slavic collection*. 86 Issue 18. P. 225–233. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/slzb_2014_18_28 (date of access: 03.10.2024) [in Ukrainian].
5. Kondratenko, N. (2017). Typolohiia movlennievyykh zhanriv ukrainskoho politychnoho dyskursu [Typology of speech genres of Ukrainian political discourse]. *Studia philologica*. Issue 9. P. 18–22. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stfil_2017_9_5 (date of access: 07.10.2024) [in Ukrainian].
6. Kulyk, V. (2024). Komu muliaie slava “lysykh ptakhiv?” [Who cares about the glory of “bald birds?”]. Retrieved from: https://censor.net/ua/blogs/3512622/komumulyaye_slava_lysyh_ptahiv (date of access: 10.12.2024) [in Ukrainian].
7. Kulyk, V. (2024). Politychna hra ta oslablennia voiennoi rozvidky [Political game and the weakening of military intelligence]. Retrieved from: https://censor.net/ua/blogs/3514061/poltichna_gra_ta_oslablennya_vonno_rozvdki (date of access: 11.10.2024) [in Ukrainian].
8. Magda, E. (2024). Enerhetyka: efekt hirkoi pihulky [Energy: the effect of a bitter pill]. Retrieved from: <https://blog.liga.net/user/yemahda/article/53493> (date of access: 09.17.2024) [in Ukrainian].
9. Magda, E. (2024). Liberalizatsiia yak reanimatsiia [Liberalization as resuscitation]. Retrieved from: <https://blog.liga.net/user/yemahda/article/53705> (date of access: 10.09.2024) [in Ukrainian].
10. Magda, E. (2024). Tsyfrovyi Alfa-dzhaz [Digital Alpha-jazz]. Retrieved from: <https://blog.liga.net/user/yemahda/article/54042> (date of access: 11.10.2024) [in Ukrainian].
11. Myselyuk, A. (2023). Chotyry ekzystentsiini vyklyky dlia Ukrainy ziishlysia v odnii tochtsi [Four existential challenges for Ukraine converged at one point]. Retrieved from: <https://vezha.com.ua/viyna/chotyry-ekzystencziyni-vyklyky-dlya-ukrayiny-zijshlysya-v-odnij-tohczi/> (date of access: 11.10.2024) [in Ukrainian].
12. Myselyuk, A. (2023). Yak proval rosiian v Ukraini pryzviv do tretoi karabaskoi viiny [How the failure of the Russians in Ukraine led to the third Karabakh war]. Retrieved from: <https://vezha.com.ua/mizhnarodna-polityka/yak-proval-rosiyan-v-ukrayini-pryzviv-do-tretoyi-karabaskoyi-viiny/> (date of access: 10.12.2024) [in Ukrainian].

13. Pechko, N. (2013). Do pytannia pro politychni neolohizmy suchasnoho etapu [To the question of political neologisms of the modern stage]. *New philology*. No. 57. P. 64–67. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2013_57_19 (date of access: 01.10.2024) [in Ukrainian].
14. Kuralay Kenzhekankyzy Kenzhekanova. (2015). Linguistic Features of Political Discourse. *Mediterranean Journal of Social Sciences MCSEER Publishing, Rome-Italy*. Vol. 6, No 6, S2 November. P. 192–199.
15. Maia Alavidze. (2017). The use of pronouns in political discourse. *International Journal of Arts & Sciences*. P. 349–357.
16. Piotr Cap and Urszula Okulska. Analyzing Genres in Political Communication. University of Łódź, Poland / University of Warsaw, Poland. 2013, In Cap, P. & U. Okulska (eds) *Analyzing Genres in Political Communication: Theory and Practice*: 1–26.
17. *Politics as Text and Talk: Analytic Approaches to Political Discourse*. (2002). Paul Anthony Chilton, Christina Schäffner, John Benjamins Publishing. 245 p.
18. Raphael Francis Otieno*, Francis Rew Owino and Judith Miguda Attyang'. (2016). Metaphors in political discourse: A review of selected studies. *Academic Journals. International Journal of English and Literature*. Vol. 7 (2), pp. 21–26.